

בעזרת השם יתברך

קונטרס בת מצוה

בו יבואר אם מותר לעשות
שמחת בת מצוה על פי התורה

א. אם נקרא סעודת מצוה

ב. מסקנת הגדולים שבשמחת בת מצוה אי אפשר
שלא להכשל באביזרייהו דגילו עריות מכמה
פנים.

ג. המקור בא מהרעפארמער וקאנסעוויטיווער.

ד. חגיגת בת מצוה הוא איסור משום חוקות
הגויים.

ה. עובר משום הולך בחוקי אפיקורסים.

ו. האיסור הגדול מגדולי ישראל לעשות בבית
הכנסת חגיגת בת מצוה.

ז. ראה עוד באריכות גדול בספר השמחה בהלכה,
ובספר השכר והעונש בשמירת עינים.

קונטרס בת מצוה

איתא בשו"ת יביע אומר חלק ו - או"ח סימן כט ד"ה (ד) ומעתה, וז"ל: וראיתי להרה"ג ר' משה פיינשטיין שליט"א בשו"ת אגרות משה (תאו"ח סי' קד) שכי', שחגיגת ושמחת בת מצוה, אין שום סמך להחשיבם לסעודת מצוה, שאין זה אלא רק כשמחת יום הולדת בעלמא, ומ"מ אם רוצה האב לעשות איזה שמחה בביתו לבת - מצוה רשאי, אבל לא בבית הכנסת. ע"ש.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה והאמת אגיד, וז"ל: והאמת אגיד כי גם לעני"ד נראה כמסקנת הגדולים עליונים למעלה לאסור איסור הן במועדן והן בפומבי בבית, בגלל שבחגיגה פומבית לבת, **לא ימלט מלהכשל באביזרייהו דאביזרייהו דגילו עריות מכמה פנים, ודי לחכימא**, ועל אחת כמה שמאן דכר שמיא לבוא ולומר שיהא בזה מצוה, או שתקרא סעודת מצוה. ונער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי בין מתנה החרדים לדבר ה' שינהגו, או שיעלו על שפתי קדשם רעיון כזה, לערוך חגיגת בת מצוה, דידעו והבינו דעכ"פ מידי הרהור לא יצאו ממעמד כזה יהא אשר יהא.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה גם לרבות, וז"ל: גם לרבות בשו"ת אגרות משה (להגר"מ פיינשטיין ז"ל) תאו"ח סימן ק"ד **מורה ובא כי הצערעמאניע של בת מצוה הוא ודאי רק דברי רשות והבל בעלמא, ולכן הוא כותב דאין שום מקום להתיר לעשות זה בביהכ"נ, וכ"ש בזה שהמקור בא מהרעפאמער וקאנסערוויטיווער, ורק אם רצה האב לעשות איזה שמחה בביתו רשאי, אבל אין**

ל תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

זה שום ענין וסמך להחשיב זה דבר מצוה וסעודת מצוה. ומסיים וכותב כי אף בבית היה יותר טוב למנוע ע"ש.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה ואל השלישי, וז"ל: ואל השלישי אני בא, לספר שו"ת דברי ישראל להגה"צ הראב"ד מבודאפעסט ז"ל בח"ב בילקו"ת סימן ז', שיוצא במלחמת חרמה נגד עריכת חגיגת בת מצוה ועשיית סעודה וברכת ברוך שפטרני, הן במעודנים, וגם לרבות לא בבית, וקידוין די נור פולטין מפיו הק' נגד הרוצים לפרוץ זה ולהנהיג דבר כזה שלא שערום אבותינו, ואין נפ"מ בין אם כוונתם לשם שמים או שלא לשם שמים, ואורייתא קא מרתתחא ביה לאין שיעור וערוך כדיעו"ש.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה ובשו"ת קול, וז"ל: ובשו"ת קול מבשר (הגאב"ד דקי טשרנאוויץ והגליל, ועוד) בח"ב סימן מ"ד השיב לשואלו שרצה להנהיג בכזאת בתוקף תפקידו, שאין כל מקום לזה לעריכת תכנית בת מצוה, ושאין גם מקום בהלכה שהאב יברך עליה ברוך שפטרני, ויעץ לו שאפשר לציין את המאורע הזה בתור יום שמחה וגילה בחוג של קרובים בביתה ובבית הספר לבנות שבו היא לומדת ותוכל המורה דשם להרצות הרצאה מענייני דיומא להבהיר חובת בת ישראל שהגיעה לגיל המצוות, זוהי תמצית תשובתו יעו"ש.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה הנה בספר, וז"ל: הנה בספר זקן אהרן (אבד"ק פינסק - קארלין, הנודע בעולם ההלכה בספריו החשובים), ח"א סימן ז' יוצא במלחמת תנופה נגד עשיית חגיגה פומבית לבת מצוה, ובחרב פיפיות בידו ולשון חדה מלוטשת הוא מתאר חומר האיסור וגודל המכשלה שיש בזה באשר שבלתי נמנע שלא יכשלו עי"כ באביזרייהו דגילוי עריות מכמה פנים,

תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית לא

וכי היה ראוי לאסור זה אפילו אם היה זה מדברים המותרים מעצמן, או אפילו דבר מצוה, מכיון שזה נעשה מעתה חק ומנהג שאר האומות ואחריהם הריפורמים ורשעי פושעי ישראל, על אחת כמה שזה גובל בעבירה על כמה איסורים, וישנו בדבר הזה גם תיקון דבר חדש אשר לא שמענו שמעה בלתי היום, וכן לא יעשה לשנות ממנהגי אבותינו אפילו בדבר שאין נדנוד איסור, כ"ש בדבר הזה אשר איסורו חמור מאד, אביזרא דע"ז משום ובחקותיהם לא תלכו, וגם אבזרא דעריות וכו', יעו"ש ביתר אריכות ובדבריו הבוטים כמדקרות חרב להעובר על זה.

ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן לג ד"ה א. , וז"ל: א. לסימן ב' סעיף י"ג וסי' ד' סעיף ו' אודות עריכת חגיגת בת מצוה וסעודה וכו'. כבוי הביא רק דיעות מחייבים, ולא יתכן שבספר חשוב ופופולרי כזה לא יוזכר גם הצד השני של המטבע, דיעות השוללים, מערכה מול מערכה.

ובשו"ת שרידי אש חלק ב סימן לט עמוד תמז, וז"ל: על חגיגת בת מצוה והאיסור לילך בחוקות הגויים

ב"ה , כבוד הרב הגדול מהרא"ד, רב ראשי בעיר גדולה בצרפת

ענף ראשון: מחלוקות הראשונים בהגדרת איסור ההליכה בחוקות הגויים

א. בדבר שאלתו אם מותר לחוג חגיגת בת מצוה ואם יש בזה משום "ובחוקותיהם לא תלכו" - הנה יש באיסור הליכה בחוקות הגויים מחלוקת הראשונים. ברמב"ם הל' עבודת כוכבים פי"א ה"א, כתב: "אין הולכין בחוקות העכו"ם ולא מדמין להם לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן, שנאמר: ולא תלכו בחוקות הגוי, ונאמר: ובחוקותיהם לא תלכו, ונאמר:

לב תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

השמר לך פן תנקש אחריהם, הכל בענין אחד הוא מזהיר: שלא ידמה להן אלא יהי' הישראל מובדל מהן וידוע במלבושו ובשאר מעשיו, כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו. וכן הוא אומר: ואבדל אתכם מן העמים. לא ילבש במלבוש המיוחד להם ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם, ולא יגלח מן הצדדים ויניח השער באמצע כמו שהן

ובשו"ת שרידי אש חלק ב סימן לט עמוד תס, וז"ל: ואמנם יש מקום לחשוש למה שכתב הגרד"צ הופמן במלמד להועיל הנ"ל, שיש גם איסור משום חיקוי האפיקורסים, כמו שנאמר במשנה תולין מ"א, א אבל עושה גומא בתוך ביתו, ובשוק לא יעשה כן, שלא יחקה את המינים. ופירש"י: "יחזיק ידיהם בחוקותיהם". יחקה לשון חוק. ובברייתא שם: ובשוק לא יעשה כן, משום שנאמר: ובחוקותיהם לא תלכו, ואם עשה כן צריך בדיקה אחריו.

ואף ששם האיסור לפי שיש בו סרך של עבודה זרה, כמו שכתב רש"י במשנה, דטעמא דגומא משום שהוא חוק הצדוקים לעבודה זרה, מ"מ יש בו משום חיזוק למהרסים, שהם הי' הראשונים להנהיג מנהג חדש זה של חגיגת בת מצוה וכמש"כ במלמד להועיל שם, וזהו באמת טעם שלא לחוג חגיגת בת מצוה בבתי כנסת, נוסף על הטעם שכתב הגר"מ פינשטיין שליט"א בספרו אגרות משה שם, מכיון שחוגגים חגיגה זו חוץ לביהכ"נ ניכר הדבר שאין הכוונה לחקות מנהגי האפיקורסים, כמו שכתבו התוס' בחולין שם ד"ה ובשוק לא יעשה כן, שהרואה שעושה בביתו אומר לנקר חצרו הוא עושה. וגם כאן יראו הכל שאין עושים חגיגה זו בבית הכנסת כמנהגם הם, אלא לשם שמחת המשפחה ולשם חיזוק חינוכי לבת שהגיעה לגיל המצוות.